Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Zienswijze Afvalverwijdering Utrecht (AVU) Programma- en productbegroting AVU 2026

Beleidsveld	Circulaire economie
Organisatieonderdeel	Stadsbedrijven
Opsteller	Anneke Buijze
Kenmerk	30105740
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder i Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De bijgevoegde brief aan AVU vast te stellen waarmee geen zienswijze op de programma- en productbegroting 2024 wordt ingediend en waarin de raad aangeeft:
   a. het eens te zijn met het door AVU gevoerde beleid;
   b. dat de begroting van AVU voor 2026 realistisch is.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Samenvatting
In de ter vaststelling voorliggende brief geeft uw raad het Dagelijks Bestuur van Afvalverwijdering Utrecht (AVU) aan dat ze wel eens is met het door AVU gevoerde beleid, financiën en proces. De raad waardeert de wendbaarheid die AVU laat zien nu er veel veranderingen plaatsvinden in de afvalsector.

Context
Aanleiding
De gemeenschappelijke regeling Afvalverwijdering Utrecht (AVU) heeft op 14 januari 2025 aan uw raad de ontwerp programma- en productbegroting 2026 toegestuurd. Tot en met 1 mei kunnen de raden van de deelnemende gemeenten hun zienswijzen indienen op de door het Dagelijks Bestuur voorlopig vastgestelde programma- en productbegroting 2026.

Juridische context
Conform artikel 33 van de statuten van de gemeenschappelijke regeling Afval Verwijdering Utrecht, worden de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld om hun zienswijzen op de ontwerpbegroting ter kennis te brengen van het algemeen bestuur. Krachtens artikel 34 van de Wet gemeenschappelijke regelingen dient de begroting uiterlijk 1 augustus voorafgaande aan het jaar waarvoor deze geldt te zijn vastgesteld en ingezonden aan de Gedeputeerde Staten van Utrecht.
De Programma en productbegroting is op 14 januari toegestuurd. De termijn om een zienswijze in te dienen is 12 weken, volgens artikel 35 lid 1 Wgr. De uiterste termijn waarop gemeenteraden hun zienswijzen bij AVU kunnen indienen is 1 mei 2025. AVU voldoet hiermee aan de gestelde termijnen en heeft voldoende tijd geboden om een zienswijze in te dienen.

Beslistermijn
Het besluit moet voor 1 mei 2025 genomen worden, zodat AVU dit kan agenderen voor de vergadering van het Dagelijks Bestuur van 28 mei 2025.

Beoogd effect
De zienswijze van uw raad wordt betrokken bij de vaststelling van de programma- en productbegroting 2026 van de AVU.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
Jaarlijks wordt de programma- en productbegroting voor het daaropvolgende jaar vastgesteld.

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico’s

Beslispunt	
1	De bijgevoegde brief aan AVU vast te stellen waarmee geen zienswijze op de programma- en productbegroting 2024 wordt ingediend en waarin de raad aangeeft: a. het eens te zijn met het door AVU gevoerde beleid; b. dat de begroting van AVU voor 2026 realistisch is.
Argumenten	
1.1	Over het gevoerde beleid zijn geen opmerkingen.
	AVU is een beleidsarme organisatie die geen beleid ontwikkelt. De kaders zijn daarom beperkt en afgebakend. AVU adviseert gemeenten over beleidsmatige vraagstukken en vertegenwoordigt onze belangen naar contractpartners. Daarmee is AVU nog niet beleidsvormend voor de gemeenten. AVU bevindt zich in een werkveld waar veel veranderingen gaande zijn, zoals het terugtrekken van private inzamelaars uit de markt. In de begrotingstekst laat AVU zien dat ze hierop anticipeert en zich zo wil positioneren om van toegevoegde waarde te blijven voor de deelnemende gemeenten. AVU blijft hier de komende tijd ook aan werken.

1.2	De begroting van AVU voor 2026 is realistisch.
	De begroting wordt opgesteld op basis van kosten die in 2026 te verwachten zijn voor de taken die aan AVU overgedragen zijn. AVU heeft als kerntaak het beheren van de inzamel- en verwerkingscontracten van de deelnemende gemeenten. In de zienswijzebrief als reactie op de begroting 2025 en begrotingswijziging 2024 is AVU verzocht te komen met bezuinigingsvoorstellen. In de begroting legt de AVU uit dat de verwerkingstarieven en de aangeleverde hoeveelheden afval voor 98,7% de totale kosten bepalen. De verwerkingstarieven liggen vast gedurende de looptijd van de contracten. De overige 1,3% van de kosten van de AVU bestaan uit andere kosten, zoals personeelskosten. De hele AVU organisatie bestaat uit slechts 3 fte personeel. Hier kan niet extra op gekort worden zonder dat de primaire taken van AVU (aanbesteden afval/grondstoffenstromen) in het geding komen. De grootste posten zijn niet beïnvloedbaar door de AVU maar alleen door de deelnemende gemeenten en betreffen afvalverwerkingskosten. De begroting is daardoor slechts in beperkte mate beïnvloedbaar. De contracten voor onze grootste afvalstromen, (grof) restafval en gft, lopen op 31 december 2026 af. AVU is tijdig gestart met inventarisatie van de mogelijkheden om de verschillende afvalstromen bij verwerkers onder te brengen.
Kanttekeningen/Risico's	
1.1	Mogelijk kan een rechtszaak over lachgas leiden tot een begrotingswijziging of afrekening voor de verwerking van lachgascilinders uit restafval.
	Schadevergoeding als gevolg van schade door lachgascilinders in het afval en kosten voor het verwijderen van lachgascilinders uit het afval zijn nog onbekend. Sinds het landelijke lachgasverbod in werking is getreden, ervaren wij dat er lachgascilinders in ons restafval zitten. Dat brengt extra kosten met zich mee bij de verwerking. Echter, de gesprekken hierover worden nog gevoerd tussen AVU en de verwerker. Bovendien is er nog geen duidelijkheid over wie aansprakelijk is voor de gevolgen van het landelijke lachgasverbod. AVU vertegenwoordigt daarom de Utrechtse gemeenten in de bodemprocedure tegen de staat, die vanuit de branchevereniging Nederlandse Vereniging voor Reinigingsdiensten (NVRD) georganiseerd wordt. Hiermee wordt de Staat aansprakelijk gesteld voor de schade en kosten die gemeenten maken als gevolg van het landelijke lachgasverbod. Het is niet zeker wanneer er uitspraak zal zijn in deze zaak, en ook de uitkomst is onzeker. Het is dus mogelijk dat als deze zaak door de NVRD verloren wordt, AVU alsnog de kosten voor de lachgascilinders in het afval moet betalen. In dat geval zal dit mogelijk leiden tot een begrotingswijziging, of er zal een afrekening volgen. Het is voor AVU niet mogelijk om hier in de begroting al rekening mee te houden.

Financiën

De in de begroting geraamde hoeveelheden te leveren afvalstoffen in 2026 stemmen overeen met de opgave die de gemeente Utrecht aan AVU heeft gedaan. Na afloop van het begrotingsjaar worden de kosten verrekend op basis van de daadwerkelijk afgeleverde hoeveelheden afvalstoffen. De kosten worden meegenomen bij het vaststellen van de gemeentelijke begroting en de afvalstoffenheffing.

Vervolg

- Na akkoord van de raad wordt de zienswijzebrief ontwerp programma- en productbegroting 2026 verzonden aan het Dagelijks Bestuur van de AVU.
- De begroting en de zienswijzen worden besproken in het Algemeen Bestuur van de AVU. De wijze waarop de zienswijzen bij de begroting worden betrokken wordt direct na de behandeling ervan aan de gemeenteraden medegedeeld door AVU.

Communicatie
Er is niet in aanvullende communicatie voorzien.

Niet referendabel
De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is niet van toepassing omdat dit een raadsvoorstel betreft in het kader van de Wet gemeenschappelijke regeling (artikel 1:2 lid 2 onder i Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming
- Zienswijzebrief programma- en productbegroting AVU 2026

Bijlagen informatief
- Aanbiedingsbrief bij de ontwerpbegroting 2026
- AVU ontwerpbegroting 2026